

Blodbadet i Syrien kan standses ved forhandlinger

- *med inddragelse af alle involverede parter*

Det er blevet almindeligt blandt debattører og journalister at kræve, at der sendes våben til oprørerne i Syrien. Det er forståeligt, at f.eks. rapporterne om, at Assad-regimet bruger luftbombardementer og SCUD-missiler i konflikten, har været med til at styrke disse krav. Rationalet er, at hvis oprørerne – de moderate af dem - får mere avancerede våben, vil de enten kunne vinde militært over den syriske regeringshær eller i det mindste sikre en magtbalance, som evt. kan føre til en forhandlet løsning. Andre foreslår oprettelse af en flyforbudszone - om nødvendigt indført énsidigt af Vesten, uden om FNs Sikkerhedsråd. Vi er stærkt skeptiske over for disse ræsonnementers holdbarhed og tror ikke, at de kan føre til en mindre blodig afslutning på borgerkrigen – snarere tværtimod.

Vi mener, at der er brug for at anvende andetsteds afprøvede konfliktløsningsmetoder, og at lande som Danmark bør være med i en bevægelse, der udgør en mæglende tredjepart. Således kan vi fremme initiativer, synspunkter og handlinger, der skaber dialog mellem begge parter og får forhandlinger i gang, der kan føre til våbenhvile, og efterfølgende en fredsftale, som alle parter i konflikter kan leve med. Herefter kan der åbnes for demokratiske valg.

Borgerkrige er vor tids krige – 35 ud af 36 væbnede konflikter i 2011 var borgerkrige, og altså ikke krige mellem to stater.

Borgerkrige er siden slutningen af den kolde krig oftest endt med fredsftaler, altså aftaler mellem parterne om, hvilke politiske og sociale institutioner, der skal sikres på vej mod et politisk demokrati.

Hvordan afsluttes borgerkrige? Ofte ved, at parterne efter længere tid med tusinder af dræbte, massakrer, tortur osv. opdager, at ingen af dem kan vinde over den anden part. Der opstår en træthed eller 'mæthed' mht. fortsat at kæmpe konflikten.

Der er tegn på, at denne situation nærmer sig i Syrien, selv om ingen af parterne vil indrømme det. Det synes også som om de lande, der støtter hver deres side, har nået et mætningspunkt. De ønsker en politisk aftale, dvs. en forhandlet fredsaftale.

I en sådan situation skal der være nogle tredjeparter – lande, internationale/regionale organisationer og mæglere, der kan træde til og få en de-eskaleringsproces i gang med henblik på en aftalt våbenhvile.

Ofte skal der gøres flere forsøg. I Syrien forsøgte først Kofi Annan, og senere Lakhdar Brahimi, at mægle på FNs vegne. Det gav ikke umiddelbart resultat.

Én væsentlig grund hertil var, at USA blankt afviste Kofi Annans udtrykkelige ønske om også at inddrage Iran i den diplomatiske mæglingsproces. I betragtning af Irans store indflydelse på Assads regime i Damaskus var dette en alvorlig fejl.

En anden – ofte fremført - faktor har været Ruslands og Kinas blokering af vedtagelser i FNs Sikkerhedsråd om indgriben i Syrien. Men som Kofi Annan har påpeget, er det svært at se, hvad en evt. vedtagelse i Sikkerhedsrådet skulle nytte, når ingen af stormagterne åbenbart reelt er interesseret i en militær indgriben i Syrien. Hertil kommer, at den russisk-kinesiske skepsis og modstand over for Vestmagternes ønske om en FN-vedtagelse i Syrien-konflikten tydeligvis er blevet næret af, at Vestmagterne reelt brugte FN-resolutionen om beskyttelse af

civilbefolkningen i Benghazi i 2011 til at arbejde for et regimeskifte i Libyen.

Senest er USA og Rusland nået til enighed om at holde en konference med parterne i den syriske borgerkrig med henblik på en fredelig løsning. Det er et initiativ, der må hilses velkommen – men det kan næppe stå alene.

Vi mener, at Danmark sammen med ligesindede lande bør arbejde for en permanent konference, hvor alle parter, både interne og eksterne aktører, indbydes, og som fortsætter, indtil de væsentligste problemer er løst. Det er vigtigt, at alle involverede parter, også dem som én af siderne ikke kan lide, inviteres med. Historisk har forhandlinger, der førte til bæredygtige fredsaftaler mellem borgerkrigsparter, altid omfattet mindst én part, som de fleste ikke kunne lide.

I Sydafrika gjaldt det for nogles vedkommende Apartheid-regimet, for andres ANC. I Nordirland fordømte de fleste terrororganisationen IRA. I mellemamerikanske lande, hvor der er indgået varige fredsaftaler (Guatemala, El Salvador, Nicaragua i 1990'erne), var der såvel voldelige guerillaorganisationer som blodige højre-autoritære regeringer. I de igangværende fredsforhandlinger i Oslo mellem Columbias regering og FARC (som er på de internationale terrorlister) er Norge mægler mellem de to parter. Meget længe (siden 1978) dæmoniserede den tyrkiske regering og PKK gensidigt hinanden – nu er der netop indgået en fredsaftale.

Læren er, at mægling og forhandling mellem konfliktende parter *kan* skabe resultater og redde menneskeliv, hvis alle parter involveres. Mægling i Syrien kan ligeledes føre til bæredygtige løsninger, der forebygger fremtidig vold, mens det at sende våben formentlig blot vil

bidrage til eskalering af konflikten og med stor sandsynlighed vil ende i hænderne på mere radikale oprørere.

I Syrien er situationen den, at det kun er en del af befolkningen, der støtter oprørerne. Andre dele støtter Assad – ikke fordi de elsker ham, men fordi de frygter alternativet mere, end de frygter ham. Atter andre dele af befolkningen forholder sig neutrale. En af de faktorer, der kan vanskeliggøre en forhandlingsløsning om Syrien, er den stedfortræderkonflikt, der udspiller sig mellem på den ene side de arabiske sunni-muslimske stater (Saudi-Arabien, Qatar) og på den anden side shiadominerede stater (Iran). Denne religiøst baserede konflikt må også adresseres, hvis en varig fred skal opnås i regionen.

Skal der igangsættes en varig fredsproces, er det nødvendigt at se fremad og de-eskalere konflikten ved etablering af en våbenhvile, og forhandlinger om en fredsaftale, som kan lede til en overgangsregering, der organiserer frie valg og en forfatning, efterfulgt af en genopbygnings- og forsoningsproces.

Det ønskede resultat er en forhandlet aftale, der indebærer en magtdeling, som alle væsentlige parter i Syrien anser for legitim og retfærdig. Og som formentlig i en overgangsperiode skal sikres militært af en multinationalt sammensat FN-styrke. En sådan model vil ikke være let at realisere. Men det er den eneste realistiske måde varigt at afslutte blodbadet i Syrien på.

For yderligere kommentarer – kontakt:

Jørn Boye Nielsen, midlertidig bestyrelsesformand for RIKO: tlf 29904512, eller 49262596. jorn.boyen@riko.nu

Poul Villaume, medlem af RIKOs bestyrelse: 2064 6336 eller 3284 4660

poul.villaume@riko.nu